

Profesor Aida Ionela Stefan, Scoala Motca, judetul Iasi

Semnele de punctuație

[.] **PUNCTUL** este semnul grafic de punctuație care marchează pauza ce se face între propoziții/ fraze independente ca sens. Se pune la sfârșitul propozițiilor enunțiative (afirmative sau negative).

Exemple:

Maria citește.

Maria nu citește.

„Marele istoric își potolea respirația accelerată cu câteva spirite, căuta neliniștit prin sală, fulgera ușa cutremurată de spatele staționarilor pe culoar, se aprindea, vocifera, decapita cu degetul prin aer un dușman nevăzut.” (G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*)

„Numai Helene m-a despăgubit; abia 15 ani, dar o blondă frumoasă - cred că o iubesc; nu acea iubire desăvârșită, cum mi-o imaginez, nu, căci lipsește stima strictă - dar iubire totuși — datorită amabilității ei, firii ei deschise și naive, simpatiei ei pentru mine!” (Titu Maiorescu, *Jurnal*)

[?] **SEMNUL ÎNTREBĂRII** este semnul grafic de punctuație care marchează intonația propozițiilor/ frazelor interogative (afirmative sau negative).

Exemple:

- Unde mergi?

- Nu ai învățat?

„- Dar tu știi pentru ce loc e concurs, Ghiță?” (I. L. Caragiale, *Triumful talentului*)

„- Și... nu te doare capul când citești?” (Max Blecher, *Întâmplări în irealitatea imediată*)

[!] **SEMNUL EXCLAMĂRII** este semnul grafic de punctuație care marchează intonația propozițiilor/ frazelor exclamative sau imperativ e (afirmative sau negative). Se folosește și după interjecții sau vocative care exprimă stări afective.

Exemple:

- Ce frumoasă ești!

- Nu este adevărat!

- Vino, băiatule!

„- Nu se poate, domnule director! v-ați înșelat!” (I. L. Caragiale, *Triumful talentului*)

„- Ho,ho! Câți poftești.” (I. Creangă, *Ivan Turbincă*)

[,] **VIRGULA** este semnul grafic de punctuație care marchează o pauză mai mică decât punctul. Ea delimitează propoziții în cadrul frazei și părți de propoziție în cadrul propoziției, pe baza raporturilor sintactice dintre ele. Virgula redă grafic ritmul vorbirii și al intonației.

1. În acest caz, este folosită pentru a despărți termenii unei enumerații.

Exemplu: Am cumpărat cireșe, mere, pere și banane.

2. În acest caz, este folosită pentru a despărți un substantiv de o apozitie/ apozitia de restul propoziției.

Exemplu: A venit Maria, vecina, în vizită.

3. În acest caz, este folosită pentru a despărți substantivul în vocativ de restul propoziției.

Exemplu: Vino, băiatule!

4. În acest caz, este folosită pentru a despărți vorbirea directă de vorbirea indirectă.

Exemplu: „- Se întoarce Sia, zise Lina.” (Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*)

5. În acest caz, este folosită pentru a marca lipsa unui verb.

Exemplu: „Adesea, puse alături, caietul lui ai fi zis că este modelul de caligrafie, scris de mână...” (I. L. Caragiale, *Triumful talentului*)

6. În acest caz, este folosită pentru a despărți construcția participială/gerunzială aflată la începutul propoziției.

Exemplu: „Schimbând ceea ce-i de schimbat, N. Iorga a jucat în cultura română, în ultimele patru decenii, rolul lui Voltaire.” (G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*)

„Străpuși de degetul răzbunător al lui N. Iorga, dușmanii invizibili se prăbușeau surd pe dușumele...” (idem)

7. În acest caz, este folosită pentru a despărți construcția incidentă de restul propoziției.

Exemplu: „Subt influențele mahomedane și venețiene și chiar, poate, sub clima nordică...” (Al. Odobescu, *Pseudo-kynegetikos*)

8. În acest caz, este folosită pentru a despărți adverbele de negație și afirmație (dacă au valoare de propoziție!) de restul propoziției.

Exemplu: „Da, răspunse acesta cu glasul stins.” (G. Călinescu, *Enigma Otiliei*)

9. În acest caz, este folosită pentru a marca raportul de coordonare/ subordonare dintre propozițiile frazei.

Exemplu: A venit, dar nu a spus nimic.

Că ești un om onest, o știe oricine.

[;] **PUNCTUL ȘI VIRGULA este semnul grafic care marchează o pauză mai mare decât cea redată prin virgulă și mai mică decât cea redată prin punct. Folosirea acestui semn grafic depinde de cel care scrie textul, pentru că este mai mult un mijloc stilistic decât gramatical.**

Exemplu:

„Dar a noaptei neagră mantă peste dealuri se lățește,/ La apus se adun norii, se întind ca un veșmînt;/ Peste unde și-n tărie întunerecul domnește;/ Tot e groază și tăcere... umbra intră în mormînt.”
(Grigore Alexandrescu, *Umbra lui Mircea. La Cozia*)

[:] **DOUĂ PUNCTE este semnul grafic de punctuație care marchează o pauză, în general, mai mică decât pauza indicată prin punct.**

1. În acest caz, semnul este folosit pentru că urmează o enumerarea.

Exemplu: Lucrurile importante pentru ea erau: familia, învățătura, adevărul și cinstea.

2. În acest caz, semnul este folosit pentru că urmează vorbirea directă.

Exemplu: „Cu gândurile astea frumoase, repetă mai aspru:

— Tanti, sună!” (Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*)

3. În acest caz, semnul este folosit pentru că urmează o explicație.

Exemplu: Adevărul este acesta: am uitat să învăț!

4. În acest caz, semnul este folosit pentru că urmează o concluzie.

Exemplu: Concluzia este următoarea: trebuie să învăț mai mult!

[„ ”] **SEMNELE CITĂRII (GHILIMELELE) sunt semnele grafice de punctuație care semnaleză reproducerea unui enunț spus sau scris de cineva. Se pune la începutul și la sfârșitul unei citări, închizând vorbirea directă.**

!!! Deși punctuația românească folosește atât [, ”], cât și [« »], se vor folosi ca ghilimele de introducere a citatelor ghilimelele rotunde. Pentru citatele din interiorul unui alt citat se vor folosi ghilimelele unghiulare (franțuzești).

Exemplu:

„A-i opri pe elevi să vorbească este ca în poezia: «În zadar sunt 5 budinci,/ Pisicel, să nu le atingi!/ Și cârnați sunt tot vreo 5,/ Pisicel, să nu-i atingi!».” (Carmen Baciuc, *Dimensiuni psihologice ale limbajului educațional*)

[-] LINIA DE DIALOG ȘI DE PAUZĂ (același semn de punctuație are două funcții cu totul diferite):

Linia de dialog este semnul grafic de punctuație care marchează începutul vorbirii directe (intervenția fiecărei persoane care ia parte la conversație).

Exemplu:

„— Tanti, sună!” (Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*)

Linia de pauză este semnul grafic de punctuație care marchează, la fel ca și alte semne de punctuație, pauza dintre diferitele părți ale propoziției, dintre propoziții și fraze.

1. În acest caz, semnul este folosit pentru a delimita cuvântul/ construcția incidentă.

Exemplu: „O singură alica l-a ajuns la aripă. N-a picat, a putut zbura până în lăstar; dar acolo, de mișcarea aripii, osul — la început numai plesnit — s-a crăpat de tot, și puiul a căzut cu o aripa moartă.” (Ioan Alexandru Brătescu-Voinești, *Puiul*)

2. În acest caz, semnul este folosit pentru opoziția explicativă/ atributul izolat.

Exemplu: „Râni ducem - izvoare -/ deschise subt haină.” (Lucian Blaga, *Cântăreți bolnavi*)

3. În acest caz, semnul este folosit pentru a marca lipsa predicatului sau a verbului copulativ (în acest caz se poate utiliza și virgula, obligatorie fiind semnalarea grafică a construcției eliptice).

!!! Nu se confundă cu cratima.

( ) PARANTEZELE ROTUNDE marchează un adaos în interiorul unei propoziții sau al unei fraze.

!!! Dacă o frază este complet redată între paranteze, semnul de punctuație va fi pus înaintea de închiderea parantezei.

Exemplu: în piesele de teatru se dau între paranteze rotunde indicațiile scenice.

„CHIRIȚA: Da veniți azi de mă coborâți de pe cal... Ce, Doamne, iartă-mă!... ați adormit cu toții? (Ion se pune dinaintea calului și-l apucă de zăbale ca să-l ție. Ceilalți se adună împrejurul Chiriței.)”

„CHIRIȚA (cochetând): În brațele d-tale, monsiu Șarlă?... Ești foarte galant... însă mă tem...” (Vasile Alecsandri, *Chirița în provincie*)

[ ] PARANTEZELE DREPTE/ PĂTRATE marchează un adaos în interiorul unei propoziții sau al unei fraze. !!! Dacă o frază este complet redată între paranteze, semnul de punctuație va fi pus înaintea de închiderea parantezei.

1. În acest caz, semnul se utilizează pentru a insera un text care conține deja o intercalare între paranteze rotunde.

Exemplu: „Actul vizat a fost modificat [a se vedea Regulamentul (CEE) nr. 3600/85].”

2.În acest caz, semnul se utilizează pentru a încadra o intervenție în interiorul unui text citat.

Exemplu: „Curtea [Europeană a Drepturilor Omului] poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică.”

3.În acest caz, punctele de suspensie încadrate de paranteze pătrate marchează lipsa unui cuvânt sau a unui fragment dintr-un text citat.

Exemplu: „Și mai întâi poezia este un product de lux al vieții intelectuale, une noble inutilité, cum a zis așa de bine Mme de Staël.[...]” (Titu Maiorescu, *O cercetare critică asupra poeziei române de la 1867*)

[...] **PUNCTELE DE SUSPENSIE/ PUNCTE-PUNCTE** este semnul grafic de punctuație care marchează o pauză mare în cursul vorbirii. Punctele de suspensie nu marchează sfârșitul unei propoziții sau al unei fraze, ci indică, în general, o întrerupere în șirul vorbirii.

1.În acest caz, semnul este folosit pentru a marca vorbirea incoerentă.

Exemplu: Nu știu ce să spun... cred că are dreptate...pate că... sau nu..., dar, totuși....

2.În acest caz, semnul este folosit pentru a marca intenția eului liric de a ne lăsa pe noi să terminăm gândul, ideea.

Exemplu: „Sâmburele crud al morții e-n viață... Și-n mărire/ Afli germenii căderei. [...]” (Mihai Eminescu, *Memento mori*)

3.În acest caz, semnul este folosit pentru a marca lipsa unor propoziții sau a unor fraze(pentru că se află între paranteze drepte/ rotunde) din acest citat.

Exemplu: „Și mai întâi poezia este un product de lux al vieții intelectuale, une noble inutilité, cum a zis așa de bine Mme de Staël.[...]” (Titu Maiorescu, *O cercetare critică asupra poeziei române de la 1867*)

[-] **CRATIMA (LINIUȚA DE UNIRE SAU DE DESPĂRTIRE)** este semnul grafic de punctuație care se folosește pentru repetiții, unele expresii sau numerale(care arată aproximația numerică).

Exemple:

- în repetiții: *încet-încet a început să meargă.*
- în expresii: *tura-vura, talmeș-balmeș* etc.
- între două numerale, pentru a arăta aproximația numerică: *două-trei zile, șapte-opt copii* etc.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POS DRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

ROMA
EDUCATION
FUND
ROMANIA

SEMNELE DE PUNCTUAȚIE ȘI DE ORTOGRAFIE

(*schiță recapitulativă*)

SEMNUȚ	UTILIZARE	EXEMPLIFICARE
Punctul .	<ul style="list-style-type: none"> • Marchează sfârșitul unei propoziții sau fraze enunțative. • Se pune după o prescurtare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Citește mult. Citește / și rezolvă probleme. / • M.S. (Maiestatea sa)
Semnul întrebării ?	<ul style="list-style-type: none"> • Marchează sfârșitul unei propoziții sau fraze interogative. • Se pune după un cuvânt interogativ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cine vorbește? Îmi spuneți / cine vorbește? / • Unde?
Semnul exclamării !	<ul style="list-style-type: none"> • Marchează sfârșitul unei propoziții / fraze exclamative. • Marchează sfârșitul unei propoziții / fraze imperative. • Desparte un vocativ sau o interjecție de restul enunțului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ce frumos e afară! Privește / cât e de înalt muntele! / • Fii atent! Fii atent / și nu te mai juca! / • Ionel! astâmpără-te! Of! mă deranjezi!
Punctele de suspensie ... / [...]	<ul style="list-style-type: none"> • Marchează o întrerupere în cursul vorbirii (al gândirii). • Indică lipsa unui fragment din text. 	<ul style="list-style-type: none"> • Te rog să... • „În vremea veche, [...] pe când Dumnezeu...
Două puncte (:)	<ul style="list-style-type: none"> • Se folosesc înaintea unei enumerări. • Arată începutul vorbirii directe (<i>vorbirea unui personaj</i>). • Se pun înaintea unei explicații sau a unei precizări. 	<ul style="list-style-type: none"> • Căutăm în text: epitete, comparații, metafore, ... • I-a spus: - Adu-mi, te rog, o cană cu apă! • Timp estimat: 12 minute.
Linia de pauză —	<ul style="list-style-type: none"> • Delimitează o explicație, o completare de restul enunțului. 	<ul style="list-style-type: none"> • „și gura vetrei - cu flăcări și cu jar - îngână basmul...”
Virgula (,)	<p>ÎN FRAZĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desparte propoziții de același fel, coordonate prin juxtapunere . • Desparte o atributivă explicativă de regenta ei. 	<ul style="list-style-type: none"> • Citesc lecția, / desenez, / rezolv probleme. / • Ziua aceea, / în care am aflat rezultatul, / mi-a rămas vie în amintire. /

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

ROMA
EDUCATION
FUND
ROMANIA

	<ul style="list-style-type: none"> • Desparte anumite subordonate de regenta lor. (vezi tabelul subordonatelor!) • Desparte o incidentă de restul frazei. <p>ÎN PROPOZIȚIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desparte elementele unei enumerații. • Desparte două părți de propoziție de același fel (2S, 2 np, 2A..., 2C...). • Desparte apozitia simplă sau dezvoltată (A.s.ap. - N) de restul propoziției. • Desparte gerunziile și participiile aflate la începutul comunicării de restul propoziției. • Desparte complementele circumstanțiale așezate între subiect și predicat. • Desparte adverbele de afirmație sau de negație (egale cu o propoziție) de restul enunțului. • Desparte substantivul în cazul vocativ de restul propoziției. • Desparte o interjecție exclamativă de restul propoziției. • Marchează lipsa predicatului. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Deși plouă</u>, / ies la plimbare./ • Merg afară, / zise ea, / după ce termin lecțiile. / • A cumpărat: <u>mere</u>, <u>pere</u>, <u>struguri</u>. • Este <u>isteț</u>, <u>harnic</u>, <u>ascuț-tător</u>. • Nepoata mea, <u>Iulia</u>, este drăgălașă. • <u>Alergând</u>, s-a împiedicat. <u>Ascultat</u>, a fost notat cu zece. • Mureșul, <u>în câmpie</u>, are cursul lin. • Da, ai dreptate. Nu, n-ai dreptate. • <u>Ionel</u>, astâmpără-te! • <u>Of</u>, cât mă superi! • Eu am aflat din ziar, el₂ de la radio.
<p>Punctul și virgula ;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Desparte o propoziție sau un grup de propoziții de restul frazei. 	<ul style="list-style-type: none"> • Găsiți apostroful și cratima folosite în text; explicați folosirea lor.
<p>Ghilimelele „...” « »</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Închid între ele un citat sau un titlu. • Marchează cuvintele unui personaj (în locul liniei de dialog). • Indică folosirea unui cuvânt cu sens figurat. • Indică existența unui citat în citat. 	<ul style="list-style-type: none"> • „Peste vârfuri trece lună,” / „Lacul” • „Înțelepciunea e rară”, zise bunicul. • A venit și „deșteptul” de Gigel! • „Vorba ceea: «Lasă-l, măi! L-aș lăsa eu, dar...»”

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

ROMA
EDUCATION
FUND
ROMANIA

<p>Linia de dialog —</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Indică începutul vorbirii directe (a fiecărui personaj). 	<ul style="list-style-type: none"> • -- Vino aici, a spus el.
<p>Cratima -</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Indică scrierea corectă a unui cuvânt compus. • Indică rostirea împreună a două sau mai multe cuvinte, cu / fără dispariția unei silabe (<i>uneori și dispariția unui sunet / dispariția hiatului</i>). • Se pune între două numerale pentru a exprima aproximația. • Leagă desinența sau articolul hotărât de abrevieri sau de unele neologisme. 	<ul style="list-style-type: none"> • gura-leului, galben-auriu,... • te-am (<i>văzut</i>) într-o (<i>poveste</i>) ducându-se • E nevoie de doi-trei oameni. • C.F.R.-<u>ul</u> • show-<u>uri</u> • show-<u>ul</u>
<p>Apostroful ,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Indică lipsa accidentală a unui sunet sau a unui grup de sunete dintr-un cuvânt. • Indică lipsa unor cifre (în scrierea anilor). 	<ul style="list-style-type: none"> • pân' diseară • al' dată • '89

Fișă de lucru

1. Introduceți semnele de punctuație omise în propozițiile de mai jos:

a) Pe lanuri dorm spicele grele

Asupra pădurii veghează de sus

Cetatea eternelor stele

b) –Așa-i măi Niculae? D-aia ești tu trist ... lasă că te facem noi popă nu învățător

2. Stabiliți și îndreptați greșelile de punctuație din următoarele enunțuri:

a) - Ce nu dormi. Nu nu plouă... Stăi acolo că-i devreme

b) Vreau să te văd plecând la școală școlărițo?

(A murit Luchi, Otilia Cazimir)

a) _____

b) _____

3. Alegeți semnele de punctuație necesare rescrierii corecte a textului:

„Las' mamă că lumea asta nu-i numai cât se vede cu ochii”

(Ion Creangă)

a) linie de dialog, cratimă, virgulă

b) linie de pauză, punct, virgulă

c) linie de dialog, virgulă, semnul exclamării

d) linie de dialog, virgulă, punct

Încercuiți litera din fața răspunsului corect.

4. Transcrieți corect propozițiile ținând cont de regulile de ortografie și de punctuație:

1. Să aveți grijă de frați voștri!

2. Ionel are acasă diferite animale precum găște, rețe, caii, puii, miei

3. Peisajul era minunat, dar ei nu știau săl aprecieze

1. _____

2. _____

3. _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

ROMA
EDUCATION
FUND
ROMANIA

Fișă de lucru - martor

1. Rezolvare:

a) Pe lanuri dorm spicele grele,
Asupra pădurii veghează de sus
Cetatea eternelor stele.

b) –Așa-i, măi Niculae? D-aia ești tu trist? . . . lasă că te facem noi popă, nu învățător.

2. Rezolvare:

a) - Ce, nu dormi? Nu, nu plouă... Stăi acolo, că-i devreme.

b) - Vreau să te văd plecând la școală, școlărițo!

3. Rezolvare: d) linie de dialog, virgulă, punct

4. Rezolvare:

1. Să aveți grijă de **frații voștri!**

2. Ionel are acasă diferite **animale, precum:** găște rațe, **cai, pui**, miei.

3. Peisajul era minunat, dar **ei** nu știau **să-l** aprecieze.